

**FITXA IDENTIFICATIVA****DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 46503
Nom: Filosofia i Gènere
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2256 - Màster Universitari en Pensament Filosòfic Contemporani	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2256 - Màster Universitari en Pensament Filosòfic Contemporani	Filosofia i Gènere	OPTATIVA

COORDINACIÓ

ROSELL TRAVER SERGI

ROSELL TRAVER SERGI

RESUM

L'assignatura tracta qüestions fonamentals plantejades a partir de la reflexió filosòfica de feminista sobre el gènere. Un problema central és com entendre la construcció social i discursiva del gènere i la seua diferència i relació amb el sexe. També és fonamental la recerca sobre les maneres en què el sexe i el gènere afecten la identitat del subjecte, i com els discursos i pràctiques dominants generen tot tipus de desigualtats a partir de les diferències de sexe i gènere. El resultat és tota una sèrie d'injustícies estructurals que responen a una lògica patriarcal (masclista, binarista i heteronormativa). Davant d'això, l'assignatura adoptarà un enfocament crític d'indagació, desenmascarament i lluita contra aquestes desigualtats generadores d'injustícies.

S'explorarà un conjunt de temes que es poden agrupar en qüestions relatives a com entendre el gènere, la relació amb el sexe i la normativitat; qüestions de gènere, ciutadania i subjecte polític; la incidència del gènere en les pràctiques epistèmiques; problemes socials contemporanis vinculats a desigualtats sexuals i de gènere; i la reflexió filosòfica sobre el femení, el masculí i la ruptura del binarisme. L'objectiu fonamental de l'assignatura és clarificar les problemàtiques teòriques i pràctiques implicades en cada qüestió abordada, presentant i avaluant les diferents propostes existents en cada debat, per tal d'avançar cap a solucions crítiques.



CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No n'hi ha.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Capacitat d'analitzar, sintetitzar i interpretar dades d'indole cultural, social, política, ètica o científica i d'emetre juís reflexius sobre ells en els treballs escrits que es presenten.

Comprensió en profunditat de les relacions i conflictes entre distints àmbits de la cultura i el pensament: filosofia, ciència, dret, política, etc.

Comprensió en profunditat dels conceptes involucrats en discursos teòrics i pràctics sobre gènere i identitat, amb vista a identificar el seu significat, les seues dialèctiques específiques i les seues implicacions metadiscursives

Comprensió en profunditat dels conceptes involucrats en discursos teòrics i pràctics sobre política, amb vista a identificar el seu significat, les seues dialèctiques específiques i les seues implicacions metadiscursives

Coneixement en profunditat de l'estat de la qüestió dels debats ètics i polítics en el context del pensament filosòfic contemporani

Desenvolupament de la capacitat de reflexió crítica sobre el present i els seus problemes estètics i culturals sobre la base dels recursos conceptuals procedents de les diferents disciplines i tradicions filosòfiques

Desenvolupament de la capacitat de reflexió crítica sobre el present i els seus problemes ètics sobre la base dels recursos conceptuals procedents de les diferents disciplines i tradicions filosòfiques

Desenvolupament de la capacitat de reflexió crítica sobre el present i els seus problemes polítics sobre la base dels recursos conceptuals procedents de les diferents disciplines i tradicions filosòfiques

Millorar les destreses relacionades amb l'exposició i defensa oral d'una dissertació o assaig, així com la participació en debats i el treball en equip.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autòdirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.



Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber manejar amb soltesa les diverses fonts d'informació, rellevants per a la investigació (bibliogràfiques, electròniques, etc.) , així com la recopilació de la dita informació i bibliografia amb vista a la creació de textos propis.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Filosofia feminista. Subjecció i opressió

Introducció a la filosofia feminista i les seues principals nocions. La qüestió de la subjecció i l'opressió de les dones a partir de *La subjecció de les dones* de J.S. Mill, *El segon sexe* de S. de Beauvoir i les concepcions de l'opressió de M. Frye i I.M. Young.

2. Corporalitat, gènere i sexualitat. Metafísica del gènere

Aproximació fenomenològica a l'experiència de ser dona (I.M. Young) i de viure fora de l'heteronormativitat (A. Rich). Subjectes de sexe/gènere/desig i performativitat (J. Butler). Discussió sobre què és el gènere; inclusió/exclusió (S. Haslanger, E. Díaz-León, C. Jenkins).

3. Violència sexual, pornografia i misogínia

Modelatge patriarcal de la sexualitat i violència sexual com a problema estructural (K. Millet, L.M. Alcoff). El debat sobre la pornografia i el seu caràcter cosificador i misògin (A. Dworkin i C. MacKinnon). Sexisme i misogínia (K. Manne).

4. Actes de parla, silenciament i la problemàtica del consentiment sexual

Actes de parla que subordinen i silencien les dones (R. Langton). La responsabilitat en el silenciament patriarcal (I. Maitra). El consentiment: formes i límits (C. MacKinnon, Q.R. Kukla). Sexe injust vs violació (A. Cahill). Hi ha un dret al sexe? (A. Srinivasan).

5. Interseccionalitat, posició epistèmica i injustícia hermenèutica

El feminisme negre i la noció d'interseccionalitat: articular els eixos de la desigualtat (K. Crenshaw). Opressors i oprimits: privilegi del punt de vista oprimit? (b. hooks, A. Willye). Poder, posició epistèmica i buits en l'autocomprensió (M. Fricker, R. Mason, J. Medina).



6. Autonomia relacional i responsabilitat

Contra la concepció atomista del subjecte: autonomia situada (M. Friedman, A. Westlund). Gènere i sort (C. Card). Agència femenina, preferències adaptatives i responsabilitat (S.J. Khader). Agència masculina (tòxica) i transformació (b. hooks, D. Cornell).

7. Ètica de la cura, vulnerabilitat i dependència

L'ètica com a resposta a la necessitat de l'altre (C. Gilligan). Una veu moral femenina? Justícia vs cura (S. Benhabib, A. Baier). La cura com a categoria moral i política central (J. Tronto, V. Held). Per unes relacions de dependència justes (E.F. Kittay).

8. Públic/privat, drets, imparcialitat. Cap a una igualtat substantiva

Crítiques feministes a la dicotomia públic/privat (C. Pateman, S.M. Okin) i a la imparcialitat abstracta en favor d'una igualtat substantiva (M. Nussbaum, I.M. Young). Els límits del discurs dels drets (W. Brown). Igualtat sexual: diferència vs dominació (C. MacKinnon).

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	40,00
Pràctiques a l'aula	20,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	52,50
Estudi i treball autònom	15,00
Preparació de classes	30,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	97,50

METODOLOGIA DOCENT



- **Classes teòriques:** combinació d'exposició i diàleg.
- **Seminari de lectura:** interpretació i discussió de textos filosòfics.
- **Tutories:** atenció individualitzada a l'estudiant.

Classe participativa dialogada. Des d'un plantejament participatiu, les sessions seran tant teòriques com pràctiques. El professor introduirà els conceptes, qüestions i arguments fonamentals del tema de cada sessió i incentivarà el diàleg crític amb l'alumnat.

Programació per sessions amb lectures específiques. Cada sessió comptarà amb un parell de lectures de referència, que centraran la discussió. L'alumnat haurà de preparar aquestes lectures abans de la classe. Previ acord amb el professor, també podran realitzar-se exposicions orals d'aquestes lectures.

AVALUACIÓ

L'assignatura s'avaluarà a partir de la participació en classe i d'un text escrit, que podrà ser de dos tipus: o bé un assaig sobre el contingut d'alguns dels temes abordats en l'assignatura, o bé una memòria dels temes explicats en classe; tot això segons les indicacions fetes en el document sobre avaluació del màster. Totes dues opcions podran donar lloc a la màxima qualificació.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagiat en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- Alcoff, Linda Martín. *Violación y resistencia*. Buenos Aires: Prometeo, 2019.
- Amorós, Celia (ed.). *Feminismo y Filosofía*. Madrid: Síntesis, 2000.
- Andreasen, Robin O.; Cudd, Ann E.; y Díaz-León, Esa (eds.). *Feminist Theory. A Philosophical Introduction*. Oxford: Wiley Blackwell, 2025.
- Anzaldúa, Gloria. *Borderlands/La frontera: The New Mestiza*. San Francisco: Aunt Lute Books, 1987.
- Benhabib, Seyla, y Cornell, Drucilla. *Teoría Feminista y Teoría Crítica*. València: Edicions Alfons el Magnànim, 1987.
- Braun, Nancy. *Cómo hacer cosas con pornografía*. Madrid: Cátedra, 2019.
- Brawn, Wendy. *States of Injury. Power & Freedom in Late Modernity*. Princeton University Press, 2025.
- Butler, Judith. *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. México: Paidós, 2001.



- Butler, Judith. *Deshacer el género*. Barcelona: Paidós, 2006.
- Butler, Judith. *¿Quién teme al género?* Barcelona: Paidós, 2024.
- Connell, R. W. *Masculinidades*. México: PUEG-UNAM, 2003.
- Cornell, Drucilla. *Clint Eastwood and the American Masculinity*. Nueva York: Fordham University Press, 2009.
- Crenshaw, Kimberlé. *On Intersectionality: Essential Writings*. Nueva York: The New Press, 2019.
- De Beauvoir, Simone. *El segundo sexo*. Madrid: Cátedra, 2017.
- Fricker, Miranda. *Injusticia epistémica: el poder y la ética del conocimiento*. Barcelona: Herder, 2017.
- Fricker, Miranda y Hornsby, Jennifer (eds.). *Feminismo y filosofía: un compendio*. Idea Books, 2001.
- Friedan, Betty. *La mística de la feminidad*. Madrid: Cátedra, 2016.
- Friedman, Marilyn. *Autonomy, Gender, Politics*. New York: Oxford University Press, 2003.
- Gilligan, Carol. *In a Different Voice: Psychological Theory and Women's Development*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1982.
- Haslanger, Sally. *Resisting Reality*. Oxford: Oxford University Press, 2012.
- Haraway, Donna. *Simians, Cyborgs, and Women: The Re-Invention of Nature*, Routledge, 1991.
- Harding, Sandra. (ed.), *Feminist Standpoint Theory Reader*. Nueva York: Routledge, 2004.
- Held, Virginia. *Ethics of Care: Personal, Political and Global*. Oxford: Oxford University Press, 2006.
- Heyes, Cressida (ed). *Philosophy and Gender*. Routledge, 2011.
- hooks, bell. *Teoría feminista: de los márgenes al centro*. Madrid: Traficantes de sueños, 2020.
- hooks, bell. *El deseo de cambiar: hombres, masculinidad y amor*. Barcelona: Bellaterra, 2021.
- Landes, Joan B. *Feminism, the Public and the Private*. Oxford University Press, 1998.
- Langton, Rae. *Sexual Solipsism. Philosophical Essays on Pornography and Objectification*, Oxford University Press, Oxford, 2009.
- Lorde, Audre. *La hermana otra*. Madrid: Horas y Horas, 2022.
- Mackinnon, Catharine. *Hacia una teoría feminista del estado*. Madrid/València: Ediciones Cátedra/Universitat de València, 1995.
- Mackinnon, Catharine. *Feminismo inmodificado: discursos sobre la vida y el Derecho*. Buenos Aires: Siglo XXI Editora Iberoamericana, 2014.
- Manne, K. *Down Girl. The logic of misogyny*. Oxford: Oxford University Press, 2017.
- Mason, Elionor. *Feminist Philosophy. An Introduction*. Nueva York: Routledge, 2022.
- Medina, José. *The Epistemology of Resistance: Gender and Racial Oppression, Epistemic Injustice, and Resistant Imaginations*. Oxford: Oxford University Press, 2013.
- Millet, Kate. *Política sexual*. Madrid: Cátedra, 1995.
- Nussbaum, Martha. *Las mujeres y el desarrollo humano*. Barcelona: Herder, 2012.
- Okin, Susan Moller. *Justice, Gender, and the Family*. Nueva York: Basic Books, 1989.
- Pateman, Carole. *El contrato sexual*. Barcelona: Anthropos, 1995.
- Popova, Milena. *Consentimiento sexual*. Madrid: Cátedra, 2021.
- Rodó-Zárate, María. *Interseccionalidades. Desigualdad, lugares y emociones*. Barcelona: Tigres de Paper, 2021.
- Saul, Jennifer. *Feminism: Issues and Arguments*. Oxford: Oxford University Press, 2003.
- Spelman, Elizabeth. *Inessential Woman: Problems of Exclusion in Feminist Thought*. Boston: Beacon Press, 1988.
- Srinivasan, Amia. *El derecho al sexo. Feminismo en el siglo XXI*. Barcelona: Anagrama, 2022.
- Stone, Alison. *An Introduction to Feminist Philosophy*. Cambridge, UK: Polity, 2007.
- Tronto, Joan. *Moral Boundaries: A Political Argument for an Ethic of Care*. Routledge, 1993.
- Witt, Charlotte (ed.). *Feminist Metaphysics*. Dordrecht: Springer, 2011.
- Wittig, Monique. *El pensamiento heterosexual y otros ensayos*. Madrid: Editorial Egales, 2006.



- Young, Iris Marion. *Gender, Justice and the Politics of Difference* (M. Ferguson y A. Valls, eds.). Routledge: 2023.